

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ

Одеса 2023

Наукове видання

Збірник наукових праць молодих учених, аспірантів та студентів

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеського національного технологічного університету,
протокол № 14 від 20.06.2023 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова
Технічний редактор Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова: Іванченкова Л.В., д.е.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Агунова Л.В., к.т.н., доцент	Макаринська А.В., д.т.н., професор
Артеменко С.В., д.т.н., професор	Ніколюк О.В., д.е.н., професор
Басюркіна Н.Й., д.е.н., професор	Немченко В.В., д.е.н., професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор	Осадчук П.І., д.т.н., доцент
Бордун Т.В., к.т.н., доцент	Павлов О.І., д.е.н., професор
Верхівкер Я.Г., д.т.н., професор	Солоницька І.В., к.т.н., доцент
Гапонюк О.І., д.т.н., професор	Седікова І.О., д.е.н., професор
Гаркович О.Л., к.б.н., доцент	Сергеева О.Є., д.ф.-м.н., професор
Добрянська Н.А., д.е.н., професор	Семенюк Ю.В., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., професор	Симоненко Ю.М., д.т.н., професор
Філіпенко О.І., к.філ.н., доцент	Скрипніченко Д.М., к.т.н., доцент
Згадова Н.С., к.е.н., доцент	Соловей А.О., к.т.н., доцент
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор	Струк Б.І., к.п.н., доцент
Капустян А.І., д.т.н., доцент	Тіплов О.С., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., професор	Тележенко Л.М., д.т.н., професор
Косой Б.В., д.т.н., професор	Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Котлик С.В., к.т.н., доцент	Ткачук Г.О., д.е.н., професор
Козак К.Б., д.е.н., професор	Фесенко О.О., к.т.н., доцент
Лагодієнко В.В., д.е.н., професор	Хобін В.А., д.т.н., професор
Лебеденко Т.Є., д.т.н., професор	Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Ломовцев П.Б., к.т.н., доцент	

Одеський національний технологічний університет

Збірник наукових праць молодих учених, аспірантів та студентів.

Міністерство освіти і науки України. – Одеса: 2023. – 395 с.

2. Підприємство надає працівнику вищу або спеціальну освіту (за рішенням роботодавця).

3. Робітник працює за спеціальністю, збільшуючи обсяги виробництва.

4. Працівник проходить курси з виробничої кваліфікації, щоб збільшити професійні знання.

5. Поглибивши кваліфікацію, робітник збільшив свою продуктивність, тому він ще збільшує обсяги виробництва.

6. Роботодавець покращує умови праці, що знову ж таки призводить до того, що працівник виробляє більше.

7. Керівник використовує методи мотивації.

8. Робітник намагається працювати краще за інших, збільшує кількість виробленої продукції.

За такої стратегії керівник завжди має можливість запропонувати працівнику певні соціально-економічні блага, які б другий міг отримати за збільшення обсягів виробництва.

Висновки. Стимулювання працівників є одним з провідних напрямків збільшення продуктивності праці і, як наслідок, обсягів виробництва. Для того, щоб завжди мати можливість впливу на робітників, і одночасно щоб не втратити цінні кадри, керівник має створювати довгостроковий план-стратегію, який би передбачував розвиток відносин між роботодавцем і підлеглим. Ця стратегія має передбачувати інтелектуальний розвиток працівників як мінімальної виробничої одиниці задля збільшення доходів підприємства в цілому.

Науковий керівник – PhD, доцент Заболотна О.С

Література

1. Кельдер Т.Л. Економіка праці. – Запоріжжя: ЗДУ. – 2001. – с. 59.
2. Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці. // Підручник. – К.: КНЕУ. – 2003. – с. 68.
3. Слободчикова Ю.В. Шляхи підвищення продуктивності праці // Економіка та підприємництво. – 2009. – №5. – С. 279-281.
4. Семенов Г.А., Панкова М.О., Семенов А.Г. Економіка підприємства. // Навч. Посібник. Вид. 2-ге, переробл. та доп. – К.: Центр навчальної літератури. – 2005. – С. 135-139.
5. Шаховська Л.С. Мотивація праці в перехідній економіці. – Волгоград, 1995. – С. 17.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОБЛЕМИ ТА КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН

Колева А.М.

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

У системі глобальних проблем продовольча проблема є однією з найдавніших, а кліматична з'явилася нещодавно. Але їх взаємозв'язок найбільш яскраво доводить єдність усіх глобальних проблем, їх взаємообумовленість, взаємний вплив, а, відповідно, і необхідність такого ж комплексного підходу до їх розв'язання.

У різноманітних визначеннях продовольчої безпеки присутні такі її ознаки, як фізична та економічна доступність продовольства, його якість та повноцінність. Вплив кліматичних

змін позначається на кожній із цих ознак. Що стосується кліматичних змін то їх вплив відчувається в кожній із складових продовольчої безпеки.

Так, зміни у температурному режимі, зсув сезонів (наприклад: рання весна, пізня осінь і таке ін.), аномальні явища, що набувають характеру природних катастроф (повені, зливи, засухи, ожеледиці), призводить до значних втрат продукції в сільському господарстві, що позначається на фізичній доступності продовольства. Особливо це стосується регіонів світу, де ведення аграрного виробництва є ризикованим, саме через природно-кліматичні умови. А це позначається на стабільності фізичної доступності продовольства.

Нажаль, до таких регіонів вже можна віднести і деякі регіони України. Так, зокрема, майже щороку, ми спостерігаємо катастрофічні повені, які знищують особисті городи людей, запаси харчових продуктів у по грибах, призводять до загибелі свійських тварин.

Такі події, в свою чергу, викликають підвищення цін на продукти харчування, збільшують попит на малопоживну, неякісну, але більш дешеву продукцію, з боку людей з низькими та навіть середніми доходами. Отже, не забезпечується економічна та соціальна доступність продовольства.

З іншого боку, це може призвести до збільшення імпорту продовольчої продукції, що негативно позначиться на самозабезпеченості та продовольчій незалежності держави, а також послабить конкурентоспроможність національних товаровиробників. Скорочення національного виробництва, в свою чергу, веде до скорочення робочих місць, зниження доходів, а отже – до зменшення купівельної спроможності населення.

Світ зіткнувся з продовольчою кризою безпрецедентних масштабів, найбільшою в сучасній історії. Мільйонам людей загрожує посилення голоду, якщо зараз не буде вжито заходів для масштабної відповіді на причини цієї кризи: конфлікти, кліматичні потрясіння та загрози глобальної рецесії. Взаємодія цих факторів з кожним днем ускладнює життя найуразливіших верств населення світу та скасовує нещодавні досягнення розвитку.

Щовечора 828 мільйонів людей лягають спати голодними. З 2019 року кількість тих, хто стикається з гострою нестачею продовольства, зросла зі 135 мільйонів до 345 мільйонів. Загалом 49 мільйонів людей у 49 країнах баланшують на межі голоду.

Хоча потреби захмарні, ресурси досягли дна. Світова продовольча програма (ВПП) вимагає 22,2 мільярда доларів США, щоб охопити 160 мільйонів людей у 2022 році. Однак у зв'язку з тим, що світова економіка переживає пандемію COVID-19 розрив між потребами та фінансуванням більший, ніж будь-коли.

Клімат землі зараз змінюється швидше, ніж будь-коли у відомій історії людства, головним чином в результаті діяльності людини. Є науковий консенсус щодо того, що нестримні викиди вуглецю призведуть до глобального потепління щонайменше на кілька градусів Цельсія до 2100 року, що призведе до значного впливу локальних, регіональних і глобальних ризиків на людське суспільство та природні екосистеми. Глобальна зміна клімату вже призвела до широкого спектру наслідків у кожному з регіонів землі, а також у багатьох секторах економіки.

Наслідки, пов'язані зі зміною клімату, очевидні в різних регіонах і в багатьох секторах, важливих для суспільства, таких як здоров'я людини, сільське господарство та продовольча безпека, водопостачання, транспорт, енергетика, біорізноманіття та екосистеми; очікується що в найближчі десятиліття вплив останніх буде все більш руйнівним. Є дуже висока впевненість, що частота та інтенсивність екстремальної спеки та сильних опадів зростає в більшості континентальних регіонів світу. Ці тенденції узгоджуються з очікуваною фізичною реакцією на потепління клімату. Частота та інтенсивність екстремально високих температур майже напевно зросте в майбутньому в міру підвищення глобальної температури. Існує висока впевненість, що випадки екстремальних опадів, швидше за все, продовжуватимуть зростати за частотою та інтенсивністю в більшій частині світу.

Спостережувані зміни протягом 20-го століття включають підвищення глобальної температури повітря та океану, підвищення глобального рівня моря, тривале стійке повсюдне зменшення снігового та льодовикового покриву та зміну циркуляції атмосфери та океану, а також регіональних погодних умов, які впливають на сезонні дощі.

Зміна клімату є однією з найбільших загроз нашого покоління – для громадського здоров'я, екосистем та економіки. Прогнозовані наслідки зміни клімату, багато таких уже мають місце, включають:

- Більш часті та інтенсивні урагани, повені, спека та інші екстремальні погодні явища.
- Збільшення смертності від спеки.
- Нестача їжі та води.
- Вимушена міграція через підвищення рівня моря та стихійні лиха.
- Збільшення збитків від повеней і лісових пожеж.
- Поширення хвороб, що передаються комахами та водою.

Сільське господарство завжди залежало від непередбачуваної погоди, але клімат, що швидко змінюється, робить сільське господарство ще більш вразливим. У деяких регіонах підвищення температури може підвищити врожайність. Однак очікується, що загальний вплив зміни клімату на сільське господарство буде негативним – скорочення поставок продовольства та підвищення цін на продукти харчування. В багатьох регіонах, які вже страждають від високого рівня голоду та відсутності продовольчої безпеки, включно з частинами Африки на південь від Сахари та південної Азії, очікується найбільше скорочення виробництва продуктів харчування.

Очікується, що підвищений рівень вуглекислого газу в атмосфері також призведе до зниження рівня цинку, заліза та інших важливих поживних речовин у культурах.

Зі змінами режиму опадів фермери стикаються з подвійною загрозою: повені і посухи. Обидві крайнощі можуть знищити врожай. Повені змивають родючий верхній шар ґрунту, від якого залежить продуктивність фермерів, а посухи висушують його, через що його легше видувати або змивати. Вищі температури збільшують потребу культур у воді, роблячи їх ще більше вразливими в посушливі періоди.

Певним видам бур'янів, комах та інших шкідників сприяють високі температури та підвищення вмісту CO₂, що збільшує їхній потенціал шкоди посівам і створює фінансові труднощі для фермерів. Зміна клімату також означає, що сільськогосподарські шкідники можуть поширюватися на нові території, де фермери раніше з ними не боролися.

З підвищенням температури більшість льодовиків у світі почали відступати, що вплинуло на фермерів, які залежить від талої води для зрошення. Тим часом підвищення рівня моря підвищує небезпеку повенів для прибережних ферм і посилює проникнення солоної води в прибережні прісноводні фотоності горизонти, роблячи ці джерела води занадто солоними для зрошення.

Очікується, що зміна клімату також вплине на екосистеми та послуги, які вони надають сільському господарству, такі як запилення та боротьба зі шкідниками, природними хижаками. Багато дикорослих видів рослин, які використовуються у вітчизняній селекції, тим часом знаходяться під загрозою зникнення.

Діяльність продовольчої системи, включаючи виробництво їжі, її транспортування та зберігання відходів на звалищах, призводить до викидів парникових газів, які сприятимуть зміні клімату. Серед цих джерел тваринництво є найбільшим, на нього припадає приблизно 14,5 відсотка глобальних викидів від діяльності людини. М'ясо жуйних тварин, таких як велика рогата худоба та кози, є особливо інтенсивним викидом.

Головною перешкодою для продовольчої безпеки наразі є доступ до їжі. У всьому світі виробляється достатньо їжі, щоб прогодувати нинішнє населення світу, але понад 10 % недоїдають.

Зміна клімату, ймовірно, значною мірою сприятиме відсутності продовольчої безпеки в майбутньому через підвищення цін на продукти харчування та скорочення виробництва продуктів харчування. Продукти харчування можуть подорожчати, оскільки зусилля щодо пом'якшення наслідків зміни клімату підвищать ціни на енергоносії. Вода, необхідна для виробництва їжі, може стати дефіцитнішою через збільшення використання води для посівів і послуг. Конкуренція за землю може посилитися, оскільки певні території стануть кліматично непридатними для виробництва. Крім того, екстремальні погодні явища, пов'язані зі зміною клімату можуть спричинити раптове зниження продуктивності сільського господарства, це призведе до швидкого зростання цін.

Кліматичні зміни поділяються на такі, які пов'язані з людською економічною діяльністю, та такі, які мають природний характер. Такий поділ визначає як можливості, так і шляхи подолання, нейтралізації негативного впливу.

Але ми маємо усвідомлювати, що зміни у кліматі – це невблаганний процес, який неможливо усунути повністю. Отже людство має пристосуватися до нього, намагаючись звести до мінімуму негативний вплив кліматичних змін, виходячи з пріоритету соціально-економічного розвитку. Для цього необхідні відповідні державні програми, а також їх координація на міжнародному рівні.

Науковий керівник – к.е.н., доцент Ткачук Т. І.

Література

1. Ткачук Т.І., Андрющенко Є.Г. Проблеми забезпечення продовольчої безпеки в умовах кліматичних змін // Економічна та продовольча безпека України. – 2016. – Т. 4. – Вип. 3. – С. 17-22.
2. Чижиков Г. Економічні інтереси суб'єктів малого бізнесу в умовах інтеграції економіки України у світове господарство / Г. Чижиков / Економіст. – 2016. – № 3. – 483 с.
3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : навч. посібник / Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова, І.Ю. Сіваченко та ін.; МОН України, Одес. держ. екон. ун-т. – К.: Центр навч. л-ри. – 2016. – 791 с.

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА РЕГІОНУ В ІЄРАРХІЇ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Клентак М.В.

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Національна безпека функціонує через систему відносин між особою та суспільством, між громадянином і державою, між суспільством і державою, між різними державами. Тому національна безпека – це стан внутрішніх і міждержавних відносин, який визначає ефективність системи державних, правових і суспільних гарантій прав та свобод людини та громадянина, базових цінностей та інтересів суспільства й суверенної держави від внутрішніх і зовнішніх загроз.

Суб'єктами національної безпеки є суб'єкти політичної, економічної, соціальної, інтелектуальної та інших видів діяльності, на основі яких виникає стан захищеності інтересів громадянина, суспільства, держави.

В системі національної безпеки економічна безпека виконує чітко визначні функції, несе на собі суттєве функціональне навантаження. Її сутність полягає у тому, що вона є

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	
Андропова К.С.	213
ІНКЛЮЗИВНА ЕКОНОМІКА: КЛЮЧ ДО УСПІХУ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ	
Мініна В.О.	214
ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Кушнір Н.І.	217
КОГНІТИВНІ ПРАКТИКИ ТА НЕЯВНЕ ЗНАННЯ В КОНТЕКСТІ ПОВЕДІНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	
Спаський І.Д.	218
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
Зварич О.І.	222
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОРЯДКУ ПРИЙОМУ І ЗВІЛЬНЕННЯ РОБІТНИКІВ ТА СЛУЖБОВЦІВ	
Кісієліс-Швидка Ю.	225
ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА	
Токарєва А.С.	228
ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УКРАЇНІ	
Блінкова К.Є.	229
РОЛЬ ОБ'ЄКТИВНО НАБУТИХ КОНФЛІКТІВ ЯК МОТИВАЦІЙНИЙ ЗАХІД В ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ ОРГАНІЗАЦІЇ	
Бугор Н.М.	231
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	
Дєнєва Д.А.	233
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	
Дєнєва Д.А.	235
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОБЛЕМИ ТА КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН	
Колева А.М.	237
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА РЕГІОНУ В ІЄРАРХІЇ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	
Клентак М.В.	240
ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА СУБ'ЄКТІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Клентак М.В.	242
ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДІВ СТИМУЛЮВАННЯ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	
Скакун І.С.	243
КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВНУТРІШНІХ ЗАГРОЗ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Чебан П.О.	245
ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ	
Ровінська А.О.	248
РОЗВИТОК ТА ЗНАЧЕННЯ ТЕОРІЇ «ДОВГИХ ХВИЛЬ»	
Тертічна А.В.	249
	390